

40 HADİSTE HELAL KAZANÇ

إِنَّ الْحَالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ،
فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِزِّهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ
وَقَعَ فِي الْحَرَامِ ...

“Helâl bellidir; haram bellidir. İkisinin arasında ise birtakım şüpheli şeyler vardır ki insanların çoğu bunları bilmezler. Kim şüpheli şey-
lerden sakınırsa, dinini ve onurunu korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere bulaşırsa, harama düşmüş olur...”

(Müslim, Müsâkât, 107)

إِنَّ مِنْ أَطْيَبِ مَا أَكَلَ الرَّجُلُ مِنْ كَسْبِهِ

“İnsanın yediği en güzel şey, kendi kazancından olandır.”

(Ebû Dâvûd, Büyû’ (İcâre), 77)

لَأَن يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ حَبْلَهُ، فَيَأْتِيَ بِحُرْمَةِ الْحَطَبِ عَلَى ظَهْرِهِ فَيَبِيعَهَا،

فَيَكْفُفَ اللَّهُ بِهَا وَجْهَهُ، خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَن يَسْأَلَ النَّاسَ، أَعْطَوْهُ أَوْ مَنَعُوهُ

“Sizden birinizin urganını alıp sırtında bir bağ odun getirip satması ve böylece Allah’ın onun itibarını koruması, bir şey verip vermeyecekleri belli olmayan kimselerden dilenmesinden daha hayırlıdır.”
(*Buhârî, Zekât, 50*)

مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلٍ يَدِهِ ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ
دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ

“Hiç kimse elinin emeğinden daha hayırlı bir yiyecek asla yememiştir. Allah’ın Peygamberi Davud (a.s.) da kendi elinin emeğini verdi.”
(*Buhârî, Büyû’, 15*)

مَنْ أَكَلَ طَيِّبًا وَعَمِلَ فِي سُنَّةٍ وَأَمِنَ النَّاسَ بِوَأَقْفِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ

“Kim helal lokma yer ve Sünnet çerçevesinde amel eder, insanlar da onun kötülüklerinden emin olurlarsa o kişi cennete girer.
(Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 60)

أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ وَأَجْمِلُوا فِي الطَّلَبِ، فَإِنَّ نَفْسًا لَنْ تَمُوتَ حَتَّى تَسْتَوْفِيَ رِزْقَهَا
وَإِنْ أَبْطَأَ عَنْهَا، فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَجْمِلُوا فِي الطَّلَبِ، خُذُوا مَا حَلَّ، وَدَعُوا مَا حُرِّمَ

“Ey insanlar! Allah’tan (hakkıyla) sakının ve rızkınızı güzel yoldan arayın.

Hiç kimse (Allah’ın kendisine takdir ettiği) rızkı -geç de olsa- elde etmeden ölmeyecektir. Öyleyse Allah’tan (hakkıyla) sakının ve rızkınızı-
zı güzel yoldan arayın.

Helâl olanı alın, haram olanı bırakın!”

(İbn Mâce, Ticâret, 2)

التَّاجِرُ الْأَمِينُ الصَّدُوقُ الْمُسْلِمُ مَعَ الشُّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Güvenilir, dürüst, Müslüman tacir, kıyamet günü şehitlerle beraberdir.”

(İbn Mâce, Ticâret, 1)

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا

“Allah’ım! Ümmetim için (günün) erken vakitlerini bereketli kıl!”

(İbn Hanbel, I, 153)

مَنْ أَصَابَ مِنْ شَيْءٍ فَلْيَلْزَمْهُ

“(Meşru) bir işten (helâl rızık) kazanan kimse o işe devam etsin.”

(İbn Mâce, Ticâret, 4)

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ، وَالْكَسَلِ، وَالْجُبْنِ، وَالْهَرَمِ، وَالْبُخْلِ

“Allah’ım acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, elden ayaktan düşmekten ve cimrilikten sana sığınırım.”

(Müslim, Zikir, dua, tevbe ve istiğfar, 76)

... وَمَنْ عَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا

“...Bizi aldatan, bizden değildir.”

(Müslim, İmân, 164)

إِنَّ هَذَا الْمَالَ خَصْرَةٌ حُلْوَةٌ، فَمَنْ أَخَذَهُ بِسَخَاوَةِ نَفْسٍ بُورِكَ لَهُ فِيهِ،
وَمَنْ أَخَذَهُ بِإِشْرَافِ نَفْسٍ لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فِيهِ، كَالَّذِي يَأْكُلُ وَلَا يَشْبَعُ،
أَلَيْدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ أَلَيْدِ السُّفْلَى

“Bu dünya malı göz alıcı ve tatlıdır. Kim bu mala gönül hoşluğuyla sahip olursa, kendisi için malı bereketlenir. Ama kim de hırs ve tamahla bu mala sahip olursa, tıpkı doymak bilmeyen bir kimse gibi onun için malın bereketi kaçır. Veren el, alan elden üstündür.”

(Buhârî, Zekât, 50)

... وَلَأنَّ يَأْخُذَ تُرَابًا فَيَجْعَلُهُ فِي فِيهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْعَلَ فِي فِيهِ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ

“...Sizden birinin ağzına toprak koyması, Allah'ın haram kıldığı bir şeyi yemesinden daha iyidir.”

(İbn Hanbel, II, 258)

إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَتَّبَعَ شَيْئًا، فَاسْتَأْذِنْ بِهِ الَّذِي تُرِيدُ أَنْ تُعْطِيَ أَوْ تُنْعَمَ،
وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَبِيعَ شَيْئًا، فَاسْتَأْذِنْ بِهِ الَّذِي تُرِيدُ أَنْ تُعْطِيَ أَوْ تُنْعَمَ

Bir malı satın almak istediğin zaman, sana (istediğin mal) verilse de verilmese de almak istediğin fiyatı söyle. Bir malı satmak istediğin-
de, versen de vermesen de gerçekte satmak istediğin fiyatı söyle.

(İbn Mâce, Ticâret, 29)

الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَفْتَرِقَا، فَإِنْ أَصْدَقَا وَبَيَّنَّا بُرْكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا،
وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِقَّتِ الْبَرَكَةُ مِنْ بَيْعِهِمَا

“Alışveriş yapanlar ayrılmadıkları sürece (alışverişten cayma konusunda) serbesttirler. Eğer dürüst davranırlar ve (malın durumunu) açıkça söylerlerse, alışverişleri bereketlenir. Fakat durumu gizler ve yalan söylerlerse, alışverişin bereketi gider.”

(Ebû Dâvûd, Büyû', 51)

لَا يَصَدَّقُ أَحَدٌ بَتَمْرَةٍ مِنْ كَنْبِ طَيِّبٍ، إِلَّا أَخَذَهَا اللَّهُ بِيَمِينِهِ، فَبَرَّبَهَا كَمَا يُرِيّ
أَحَدُكُمْ فَلَوَّهُ، أَوْ قُلُوصَهُ، حَتَّى تُكُونَ مِثْلَ الْجَبَلِ، أَوْ أَعْظَمَ

“Helâl kazançtan bir hurma tanesi tasadduk edenin sadakasını Allah kabul eder ve sizden birinizin tayını veya dişi deve yavrusunu büyüttüğü gibi büyütür. Öyle ki o (sadaka), dağ kadar hatta daha büyük olur.”

(Müslim, Zekât, 64)

لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةً إِلَّا بِطُهْرٍ، وَلَا يَقْبَلُ صَدَقَةً مِنْ غُلُولٍ

“Allah ancak abdestli olarak (kılınan) namazı kabul eder. Ve kamu malından aşırılıp verilen sadakayı da kabul etmez.”

(İbn Mâce, Tahâret, 2)

أَطْبَ مَطْعَمَكَ تَكُنْ مُسْتَجَابَ الدَّعْوَةِ

“Helâlinden ye ki duaların kabul olsun.”
(*Taberânî, el-Mu’cemü’l-’evsat, VI, 310*)

مَنْ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، وَمَنْ يَسْتَغْنِ عَنْهُ اللَّهُ

“Onurlu olmak isteyen Allah onurlu kılar. Kimseye muhtaç olmak istemeyeni
Allah (c.c.) o ihtiyaçtan kurtarır.”

(Buhârî, Zekât, 18)

الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ، وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ بَاعَ مِنْ أَخِيهِ بَيْعًا فِيهِ عَيْبٌ إِلَّا بَيَّنَّهُ لَهُ

“Müslüman, Müslüman’ın kardeşidir. Müslümanın, kusurlu bir malı, kusurunu açıklamadan din kardeşine satması helâl olmaz.”

(İbn Mâce, Ticâret, 45)

إِنَّ لِكُلِّ أُمَّةٍ فِتْنَةً وَفِتْنَةُ أُمَّتِي الْمَالُ

“Her ümmetin bir imtihanı vardır. Benim ümmetimin imtihanı da mal iledir.”

(Tirmizi, Zühd, 26)

مَنْ سَأَلَ النَّاسَ أَمْوَالَهُمْ تَكْثُرًا، فَإِنَّمَا يَسْأَلُ جَمْرًا، فَلَيْسَتْ قِلَّ أَوْ لَيْسَتْ كَثِيرٌ

“Servetini artırmak için insanlara el açan istediği az ya da çok olsun,
gerçekte kor ateş dilenir.”

(Müslim, Zekât, 105)

مَنْ يَكْفُلْ لِي أَنْ لَا يَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئًا، وَأَتَكْفُلَ لَهُ بِالْجَنَّةِ

“Kim başkalarından bir şey dilenmeyeceğini bana garanti ederse,
ben de ona cenneti garanti ederim.”

(Ebû Dâvûd, Zekât, 27)

...وَلَا يَبِيعُ بَعْضُكُمُ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَلَا تَتَجَاشُوا ...

“...Birbirinizin pazarlığı üzerine pazarlık yapmayın ve müşteri kızıştırmayın!”

(Buhârî, Büyû‘ 64)

خُذُوا الْعَطَاءَ مَا دَامَ عَطَاءٌ، فَإِذَا صَارَ رِشْوَةً عَلَى الدِّينِ فَلَا تَأْخُذُوهُ

“Hediyeyi, hediye olduğu sürece alın. Borç karşılığında bir rüşvete dönüşünce onu sakın almayın!”

(Taberânî, el-Mu'cemü's-sağîr, II, 42)

لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدَيْهِ
وَقَالَ: هُمْ سَوَاءٌ.

“Resûlullah (s.a.s.) faizi yiyene, yedirene, yazana ve bunun iki şahidine lânet etti ve
‘Hepsi (günahta) eşittir.’ buyurdu.”

(Müslim, Müsâkât, 106)

مَا أَحَدٌ أَكْثَرَ مِنَ الرَّبَا، إِلَّا كَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهِ إِلَى قِلَّةٍ

“Faiz yoluyla mal çoğaltan hiç kimse yoktur ki sonunda durumu
(malında) azalmaya dönüşmesin.”

(İbn Mâce, Ticârât, 58)

لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي

“Allah’ın lâneti, rüşvet verenin ve rüşvet alanın üzerinedir.”

(İbn Mâce, Ahkâm, 2)

لَا يَأْخُذُ أَحَدٌ شَيْئًا مِنَ الْأَرْضِ بِغَيْرِ حَقِّهِ، إِلَّا طَوَّقَهُ اللَّهُ إِلَى سَبْعِ أَرْضِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Kim hakkı olmadığı hâlde bir karış yeri alırsa,
Allah kıyamet günü yedi kat yeri onun boynuna dolar.”

(Müslim, Müsâkât, 141)

سُئِلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَنْ أَفْضَلِ الْكَسْبِ فَقَالَ:

بَيْعٌ مَبْرُورٌ، وَعَمَلٌ الرَّجُلِ بِيَدِهِ

Hız. Peygamber'e, "En faziletli kazanç hangisidir?" diye sorulduğunda O,
"Helâl / Makbûl bir alış veriş ve kişinin el emeğiyle kazandığıdır."
diyerek cevap vermiştir.

(İbn Hanbel, III, 467)

مَنْ اسْتَعْمَلَنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَرَزْنَاهُ رِزْقًا فَمَا أَخَذَ بَعْدَ ذَلِكَ فَهُوَ غُلُولٌ

“Kimi bir işte görevlendirip (yaptığı işin karşılığı olarak) bir ücret verdiğimiz, onun bu ücret dışında alacağı her şey (kamuya) hainliktir.”

(Ebû Dâvûd, Harâc, 9-10)

مَنْ أَوَى صَالَةً فَهُوَ صَالٌ، مَا لَمْ يُعْرِفْهَا

“Kayıp bir hayvanı duyurmadan sürüsüne katan, gerçekte kendisi yolunu kaybetmiştir.”

(Müslim, Lukata, 12)

وَإِنَّ اللَّهَ إِذَا حَرَّمَ عَلَى قَوْمٍ أَكْلَ شَيْءٍ حَرَّمَ عَلَيْهِمْ ثَمَنَهُ

“Allah bir topluma bir şeyi yemeyi haram kıldığında, onlara bedelini de haram kılar.”

(Ebû Dâvûd, Büyû', 64)

الْمُؤْمِنُ يَمُوتُ بِعَرَقِ الْجَبِينِ

“Mümin, alın teriyle ölür.”

(Tirmizî, Cenâiz, 10)

لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْخَمْرِ عَشْرَةَ عَاصِرَهَا، وَمُعْتَصِرَهَا،
وَشَارِبَهَا، وَحَامِلَهَا، وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ، وَسَاقِيَهَا، وَبَائِعَهَا، وَكَالَ ثَمَنِهَا،
وَالْمُشْتَرِيَ لَهَا، وَالْمُشْتَرَاةَ لَهُ

Resûlullah (s.a.s.) içki konusunda şu on sınıf kimseye lanet etti:
(İçki yapmak için) meyveyi sıkan ve sıkıran, içkiyi içen, taşıyan, taşıtan, dağıtan,
satan, parasını yiyen, satın alan ve aldırان.

(Tirmizî, Büyû', 59)

اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ... الشِّرْكَ بِاللَّهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلَّى يَوْمَ الرَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ

الْمُؤْمِنَاتِ الْغَائِلَاتِ

(İnsanı) helak eden şu yedi şeyden kaçının...: Allah'a şirk koşturmak, büyü yapmak, Allah'ın haram kıldığı bir canı haksız yere öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, savaş meydanından kaçmak ve suçsuz ve namuslu mümin kadınlara iftirada bulunmak.

(Buhârî, Vesâ'yâ, 23; Müslim, İman, 145)

مَنْ اسْتَعْمَلَنَاهُ مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ فَكْتَمْنَا مَخِيطًا فَمَا فَوْقَهُ كَانَ غُلُولًا
يَأْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Sizden kimi bir işte görevlendirirsek ve o da bizden bir iğneyi yahut daha küçük bir şeyi gizlerse, bu kamu malına bir ihanet olur ve kıyamet günü onu (kendi elleriyle) getirir.”

(Müslim, İmâre, 30)

لَا تَبِيعُوا الدِّينَارَ بِالدِّينَارَيْنِ، وَلَا الدِّرْهَمَ بِالدِّرْهَمَيْنِ

“Bir dinarı iki dinar karşılığında, bir dirhemi iki dirhem karşılığında satmayın!”

(Müslim, Müsâkât, 78)

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّوْرِ وَالْعَمَلَ بِهِ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ

“Yalanı ve yalanla iş yapmayı terk etmeyenin yemeyi içmeyi bırakmasına
Allah'ın ihtiyacı yoktur!”

(Buhârî, Savm, 8)

اَللّٰهُمَّ اكْفِنِيْ بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَاَغْنِنِيْ بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ

“Allahım! Bana helal rızıklarından nasip ederek haramlarından koru!
Lütfunla beni senden başkasına muhtaç etme.”

(Tirmizî, Deavât, 110)